

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-II-1/11-52

Datum: 14. 3. 2011

Na podlagi prvega odstavka 30. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07 in 54/10) izdaja Ustavno sodišče naslednje

TISKOVNO SPOROČILO

Državni zbor Republike Slovenije je 23. 12. 2010 sprejel Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2). Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je o ZPIZ-2 vložila pobudo volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma. Državni zbor pa je 11. 1. 2011 na Ustavno sodišče naslovil zahtevo, naj odloči, da bi z odložitvijo uveljavitve ali zaradi zavrnitve ZPIZ-2 na referendumu nastale protiustavne posledice.

Ustavno sodišče je v tej zadevi opravilo javno obravnavo ter na svoji seji 10. marca 2011 zahtevo Državnega zbora soglasno zavrnilo. Zato bo na podlagi zahteve volivk in volivcev skladno z Zakonom o referendumu in o ljudski iniciativi Državni zbor referendum dolžan razpisati.

Pravico volivk in volivcev, da o zakonu odločijo na referendumu, je mogoče omejiti le, če je to nujno za zavarovanje druge ustavne vrednote, katere kršitev že obstaja in jo je zato z novo zakonsko ureditvijo treba odpraviti. V pravico do referenduma bi Ustavno sodišče v obravnavanem primeru torej lahko poseglo le, če bi bila veljavna zakonska ureditev sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja očitno protiustavna že v času odločanja Ustavnega sodišča ter bi bila njena nadomestitev z ZPIZ-2 nujna za odpravo tega protiustavnega stanja.

V danem primeru pa Državnemu zboru ni uspelo izkazati, da veljavna zakonska ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja že danes očitno posega v pravico do socialne varnosti iz 50. člena Ustave in da je zato uveljavitev njenih sprememb z ZPIZ-2 nujna iz ustavnopravnih razlogov.

Državni zbor in Vlada Republike Slovenije sicer lahko utemeljita, da so spremembe pokojninskega sistema v prihodnosti potrebne ali celo nujne iz makroekonomskih, javnofinančnih ali demografskih razlogov, saj je to v nujni pristojnosti in odgovornosti. Ustavnopravno pa ti razlogi niso merljivi in jih prav zato Ustavno sodišče pri svoji presoji ne more upoštevati in tudi ne sme ocenjevati njihove utemeljenosti. Ustavno sodišče zato ne more ugotoviti, da je veljavni zakon, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje že danes protiustaven samo zato, ker ga v prihodnosti zaradi zunajustavnih razlogov morda ne bo več mogoče izvajati.

Zgolj zaradi vprašanj primernosti, koristnosti ali potrebnosti nove zakonske ureditve z ZPIZ-2 prepoved referendumu ne pride v poštev. Prav o teh vprašanjih se bo lahko odločalo na referendumu, tako da bodo za sprejemanje potrebnih ukrepov nosili odgovornost poleg Državnega zbora in Vlade tudi predlagatelj referendumu ter volivke in volivci, ki bodo o tem dokončno odločili.

dr. Ernest Petrič
Predsednik